

FAGERSTA KOMMUN Kommunstyrelsen	
2015 -03- 2 6	
Diariernr	Diarietplanbeteckning

Kommunstyrelsen för åtgärd
Kommunfullmäktige (för kännedom)

Utredning kring ersättningar betalda till NVKs förbundschef

Vi har vid vårt sammanträde den 2015-03-26 behandlat och godkänt bifogade rapport gällande den utredning som genomförts avseende ersättningar betalda till förbundschefen i Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund ("NVK"). Utredningen omfattar utbetalningar gjorda av NVK och Fagersta kommun och har genomförts i syfte att sammanställa fakta kring nämnda ersättningar som grund för vidare ställningstaganden.

Utredningen visar att utbetalningarna till förbundschefen under den sammanställda femårsperioden jämförelsevis varit mycket stora och skett i form av månadslön, timersättning, konsultarvoden och pension.

Vi noterar att:

- Marknadsmässiga nivåer och lämpliga former för fortsatta ersättningar behöver fastställas och beslutas vilket också omfattar utredning i syfte att klargöra den ekonomiska innebörden av ingångna pensionsavtal.
- Den stora omfattningen av ersatta timmar medför i sig ett behov av att säkerställa att ersatt tid motsvaras av faktiskt arbetad tid.
- Utredningar behöver genomföras av upplägget med konsultarvoden avseende potentiella skatte- och upphandlingsrisker och eventuella skador det kan medföra.
- Lämpligheten i förbundschefens bisyssla i form av konsultverksamhet behöver utredas med utgångspunkt i de regelverk som finns kring bisysslor.
- Utredda ansvarsfrågan kring utformning av HNs ersättningar (överordnad)?
- Rådgöra med juridisk kompetens för att fastställa om lagbrott förekommit.

Rapporten har skickats till kommunfullmäktige för kännedom.

Vänliga hälsningar

Helmut Hoffmann ordf.

Christina Pernäng ordf.

Fagersta kommunrevision

Utredning kring ersättningar betalda till NVKs förbundschef

26 mars 2015

Fagersta kommunrevision
Att: Helmut Hoffman
Norbergsvägen 19
737 80 Fagersta

26 mars 2015

I enlighet med Era instruktioner, som bekräftats i vårt avtal daterat den 26 januari, 2015, avger vi vår rapport som sammanfattar vårt arbete att utreda vissa förhållanden kring de ersättningar som betalats till förbundschefen i Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund.

En sammanfattning av våra observationer återfinns i avsnitt 2. Vi vill göra er uppmärksamma på våra kommentarer beträffande arbetets bakgrund och omfattning i rapportens avsnitt 1.

Med vänlig hälsning

Magnus Lindahl

Magnus Lindahl	
Director	
E-post:	magnus.lindahl@se.pwc.com
Mobil:	+46 (0) 709 293 025

Innehållsförteckning

Avsnitt	Översikt	Sida
1	Uppdragets omfattning	1
2	Sammanfattning & rekommendationer	4
3	Genomgång av identifierade utbetalningar	10
3.1	Månadslön och timersättning	13
3.2	Konsultavtal mellan Alnitec AB och NVK	16
3.3	Konsultavtal mellan Alnitec AB och Fagersta kommun	19
3.4	Sammanställning ersatta timmar	22
3.5	Pension	25

Avsnitt 1

Uppdragets omfattning

Vårt uppdrag 1(2)

Uppdraget

Fagersta och Norbergs kommun ("Kommunerna") har tillsammans ett kommunalförbund med direktion, Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund ("NVK").

PwC har fått i uppdrag av Fagersta kommunrevision att klargöra vissa förhållanden kring ersättningar som betalats till NVKs nuvarande förbundschef.

Syftet med uppdraget är att sammanställa fakta kring ersättningarna och förse Fagersta kommunrevision med underlag som grund för deras vidare ställningstaganden huruvida eventuella ytterligare åtgärder skall vidtagas.

Vårt uppdrag har bland annat innefattat följande arbetsmoment:

- Bakgrundssökning av förbundschefen och närstående i syfte att identifiera bolagsengagemang och/eller andra potentiella intressekonflikter relevanta för utredningen,
- Kartläggning och sammanställning av överenskommelser och avtal som reglerar förbundschefens ersättningar,
- Analys av transaktioner i NVK och i Kommunerna i syfte att identifiera ersättningar och utbetalningar med koppling till ingångna överenskommelser och avtal med förbundschefen och identifierade bolagsengagemang
- Genomgång av attestreglementet i NVK och Fagersta kommun och tillämpning av dessa attestreglementen på ovan nämnda transaktioner.

Arbetet har utförts genom intervjuer med ett urval av berörda personer, insamling av dokumentation samt analys av relevant transaktions- och attestdata ur Kommunernas och NVKs ekonomisystem. Bakgrundsökningarna avser information tillgänglig i offentliga källor.

Arbetet har genomförts under perioden februari och mars 2015 och avser åren 2011 – 2014 ("Granskningsperioden").

Intervjuer

Vi har inom ramen för detta uppdrag genomfört intervjuer med följande personer som alla på olika sätt under Granskningsperioden haft roller som bedömts vara intressanta för vårt arbete:

- Harold Nilsson ("HN"), förbundschef, NVK,
- Shiro Biranvand, ("SB"), förbundsordförande NVK, 2011-2014,
- Gunilla Persson ("GP"), vice förbundsordförande, NVK, 2011 – 2014,
- Stig Henriksson ("SH"), ordförande, Fagersta kommunstyrelse, 2011 – 2014,
- Anders Kihlström ("AK"), kanslichef, Fagersta kommun,
- Annika Hammarbäck ("AH"), ekonomiansvarig / administrativ chef, NVK,
- Mikael Eriksson ("ME"), upphandlingschef, Fagersta kommun,
- Stefan Granqvist ("SG"), ekonomichef, Fagersta kommun,
- Åsa Eriksson ("ÅE"), ordförande, Norbergs kommunstyrelse,

Utöver ovan personer har vi under arbetes gång talat med och assisterats av personal i Fagersta kommun (som också har access till Norberg kommuns ekonomisystem) och NVKs ekonomiadministration samt löneadministrationerna vid NVK och Kommuner. Vidare har vi varit i kontakt med personal vid Vafab Miljö.

Vårt uppdrag 2(2)

Information och dokumentation

Exempel på information och dokumentation som vi granskat är:

- Reglemente jämte anvisningar för kontroll av ekonomiska transaktioner, NVK och Fagersta kommun,
- Fakturor med underlag utställda av Alnitec AB till NVK,
- Fakturor med underlag utställda av Alnitec AB till Fagersta kommun,
- Avtal mellan Alnitec AB och NVK,
- Avtal mellan Alnitec AB och Fagersta kommun,
- Anställningsavtal, anställningsbevis och annan anställningsdokumentation gällande HN,
- Löneöversynsförhandlingsprotokoll, NVK, gällande HN,
- Utdrag tidrapportering, NVK, gällande HN,
- Utdrag pensionstransaktioner, KPA Direkt och SPP, gällande HN,
- Justering av flextidssaldo gällande HN,
- Tjänstgöringsrapporter gällande HN,
- Utdrag ur vissa sammanträdesprotokoll från Fagersta kommun och NVK med koppling till ovan dokumentation.

Vi har i vår bakgrundsundersökning inte funnit att HN, eller någon av hans närstående, har haft något annat bolagsengagemang under Granskningsperioden än deras engagemang i Alnitec AB där HN är styrelseledamot och VD. Vi har därför koncentrerat vårt arbete på att identifiera transaktioner i NVKs och Kommunernas verksamheter med externa parter till Alnitec AB eller transaktioner direkt med HN samt närstående.

Begränsningar

Syftet med uppdraget är att förse Uppdragsgivaren med faktaunderlag för fortsatta bedömningar och åtgärder. Denna rapport har skrivits i detta syfte och vi accepterar inget ansvar för dess användning till andra ändamål än detta.

Intervjuer har genomförts med personer som har haft roller som bedömts vara intressanta för vårt arbete. Om vi utfört ytterligare åtgärder, som exempelvis ytterligare intervjuer med personer aktiva före Granskningsperioden (d.v.s. före 2011 då de ursprungliga och ändrade anställningsavtalen och det första konsultavtalet tecknades) eller ytterligare dokumentgranskningar, exempelvis genom en fullständig genomgång av sammanträdesprotokoll från NVKs direktionmöten eller från olika utskott eller andra organ inom Fagersta kommun, kan inte uteslutas att ytterligare eller annorlunda förhållanden skulle kunna ha noterats.

Vi har inom ramen för detta uppdrag inte utrett vilka som (utöver de som signerat avtalen) haft kännedom och beslutat om de avtal (anställnings- och konsultavtal) som ingåtts med HN och inte heller granskat huruvida avtalen ingåtts av behörig part på ett adekvat sätt och i enlighet med de riktlinjer och bestämmelser som styr Fagersta kommun och NVKs direktionens arbete.

Vår genomgång har varit begränsad och av översiktlig natur och kan inte på något sätt anses vara heltäckande eller uttömmande. Vi har inte kontrollerat allt material som tillhandahållits oss för varken korrekthet eller fullständighet. I den mån tillhandahållet material eller lämnade uppgifter visar sig vara ofullständiga eller felaktiga, kan våra bedömningar och slutsatser ha kommit att påverkas därav. Trots ovan nämnda begränsningar anser vi att det arbete vi genomfört ger oss rimlig grund för våra observationer och bedömningar.

Avsnitt 2

Sammanfattning & rekommendationer

Sammanfattande observationer och rekommendationer 1(5)

Identifierade utbetalningar

Under Granskningsperioden har HN, i tjänsten som förbundschef i NVK, erhållit följande utbetalningar från NVK och Fagersta kommun:

- Månadslön för ordinarie arbetstid som förbundschef,
- Timersättning för timmar, som förbundschef, utöver ordinarie arbetstid,
- Konsultarvode för tjänster motsvarande det arbete som HN utfört som förbundschef
- Pension enligt anställningsavtal som förbundschef.

Sammantaget har ovan utbetalningar från NVK och Fagersta kommun under femårsperioden 1 januari 2010 till 31 december 2014, uppgått till 12,2 mkr.

Se vidare Tabell 1 på sista sidan i detta avsnitt för en sammanställning av utbetalade belopp.

Månadslön

Omfattningen av HNs anställning som förbundschef har gått från heltid under år 2009 ned till halvtid hösten 2010 för att därefter stegvis öka till en heltidsanställning fr.o.m. maj 2013. Motsvarande månatliga heltidslön har ökat från 77,3 tkr i april 2010 till 93,9 tkr i april 2014, vilket motsvarar en genomsnittlig årlig ökning om 5%. Kostnadsersättningar och semesterersättningar har också betalats.

Anställningen som förbundschef i NVK daterar tillbaka till HNs anställning som teknisk chef i Fagersta kommun 1989 vilket sedermera övergick i tjänsten som förbundschef vid bildandet av NVK 1 januari 2004.

Timersättning

Utöver månadslön har också timersättningen betalats ut under hela 2010 (och även före år 2010) och under Granskningsperioden timme för timme via den ordinarie löneutbetalningsrutinen. Timersättningen avser tid arbetat utöver ordinarie arbetstid. Ökningen av timersättningen har följt ökningen av månadslönen och beräknats som 1/165 av en motsvarande heltidslön.

Fagersta kommunrevision • Utredning kring ersättningar betalda till NVKs förbundschef
PwC

Konsultarvoden

Sammanlagt finns det sex konsultavtal vars sammanlagda löptid sträcker sig från oktober 2010 till juni 2016. Fyra avtal mellan Alnitec AB och NVK och två mellan Alnitec AB och Fagersta kommun. Timer-sättningen i avtalen har under avtalens löptid ökat från 822 kr/tim till 990 kr/tim. Värt att notera är att timtariffen i konsultavtalet ligger cirka 30-40 % högre än ovan nämnda timersättning (inklusive sociala avgifter).

Det första av fyra avtal mellan Alnitec AB och NVK tecknades i september 2010 och är signerat av den dåvarande förbundsordföranden, dåvarande vice förbundsordföranden och HN. De följande tre avtalen med NVK är tecknade under perioden 2011 – 2014 och signerade av SB i egenskap av förbundsordförande, GP i egenskap av vice förbundsordförande samt HN.

De två konsultavtalen med Fagersta kommun är tecknade under 2011 respektive 2012 och är i båda fallen signerade av SH i egenskap av ordförande i Fagersta kommunstyrelse, AK i egenskap av kanslichef samt av HN.

Inga motsvarande konsultavtal med Norbergs kommun har identifierats.

Arbetade timmar

Antalet arbetade timmar per månad, som kan härledas utifrån ordinarie anställningstid, utbetald timersättning samt konsultfakturor uppgår vissa månader till över 300 timmar vilket kan jämföras med en ordinarie heltidsanställning om 165 timmar per månad (se Tabell 8)

HNs tid (likt övriga anställda vid NVK) registreras i NVKs flextidssystem genom att de anställda elektroniskt registrerar sin närvaro med en personlig tagg och kod. Timmar som betalats ut till HN i form av timersättning eller konsultarvode har räknats av mot det upparbetade arbetstidssaldot i systemet. Vid utgången av november 2014 hade HN ett registrerat övertidssaldo om 131 timmar som ej reglerats genom timersättning eller konsultarvode. Övertidssaldo vid respektive års slut har i HNs fall i sin helhet flyttats över till det nya året.

Sammanfattande observationer och rekommendationer 2(5)

Pensionsutbetalningar

Pensionsutbetalningarna, som har skett sedan oktober 2010, avser en tidigare avtalad visstidspension som i ett tillägg till HNs anställningsavtal som förbundschef, daterat september 2010, undantas från samordning med HNs förvärvsinkomst som förbundschef från oktober 2010 och framåt. Enligt uppgift sker en avräkning mellan NVK och Fagersta kommun (HNs tidigare arbetsgivare) vad gäller HNs pensionskostnader.

Andra uppdrag

Enligt uppgift från HN har HN, via konsultbolaget Alnitec AB, under ovan nämnda period även erhållit konsultarvoden från andra kunder.

Konsultarvoden – potentiell skatterisk

Det har i intervjuerna inte kunnat klargöras vad de bakomliggande orsakerna till upplägget med konsultarvodena är annat än att de är en överenskommelse mellan parterna som drivits av den uppfattade nödvändigheten av att behålla HN som förbundschef.

En sammantagen bild av HNs konsultarvoden, totalt 2,1 mkr inklusive moms, är att de synes avse ersättning till HN för tjänster motsvarande det arbete HN utfört i egenskap av förbundschef vid NVK. Detta gäller både de konsultarvoden som betalats av NVK och de som betalats av Fagersta kommun.

Denna bild baseras dels på den beskrivning av konsulttjänsterna som finns i alla sex avtalen (som i sin utformning är mer eller mindre identiska) och dels den information som ges i de intervjuer vi genomfört. Till saken hör också att de timmar som fakturerats via konsultbolaget inte är specificerade till sitt innehåll (annat än med referens till avtalen). Fakturerade konsulttimmar har avräknats mot HNs registrerade timmar i NVKs flextidssystem. Vidare uppges det i Alnitec ABs årsredovisningar att det inte funnits några anställda sedan bolaget grundades

Med utgångspunkt i den information vi i nuläget har om upplägget med konsultfakturor så är vår bedömning att det föreligger en risk att detta upplägg utgör en skatteexponering. Om de utbetalda konsultarvodena egentligen är lön medför det bl.a. att sociala avgifter skall betalas samt risk för skattetillägg dels för NVK och dels för HN som privatperson. Vår rekommendation är att frågan utreds av personer med särskild expertis inom området för att säkerställa en korrekt hantering av situationen

Sammanfattande observationer och rekommendationer 3(5)

Upphandling konsultavtal

De avtal som har tecknats mellan Alnitec AB och NVK respektive Fagersta kommun har alla i sin omfattning begränsats till ett belopp som högst motsvarar gränsen för direktupphandling, cirka 287 tkr (505 tkr i det senaste avtalet efter en höjning av direktupphandlingsgränserna). En beskrivning som ges till dessa aspekter av avtalen är att detta gjorts för att avtalen med Alnitec AB inte skall behöva gå via den process som en offentlig upphandling skulle innebära.

Alnitec AB har haft avtal med NVK och Fagersta kommun som följer på varandra och delvis löper parallellt. De avser även samma typer av tjänster. Om NVK och Fagersta kommun, ur ett upphandlingsperspektiv, betraktas som samma upphandlare skulle det kunna medföra att kontraktens värde skall räknas samman vid en upphandlingsbedömning.

Vår rekommendation är att en översyn görs för att fastställa om konsultavtalen är upphandlade i enlighet med de regler som finns och att konsekvenser av eventuella regelbrott belyses och hanteras på ett adekvat sätt.

Lämpligheten i Alnitec AB som bisyssla

HNs engagemang i Alnitec AB är sanktionerade av NVKs två före detta ordföranden och vice ordföranden vilket tar sig i uttryck i de avtal som NVK tecknat med Alnitec AB. Samma sak gäller Fagersta kommun vars f.d. ordförande i kommunstyrelsen signerat avtalen.

Lagen om offentlig anställning innehåller bl.a. regler kring bisysslor för anställda i kommuner och kommunförbund. Av lagen framgår att en arbetstagare inte får ha någon anställning eller något uppdrag eller utöva någon verksamhet som kan rubba förtroendet för hans eller någon annan arbetstagares opartiskhet i arbetet eller som kan skada myndighetens anseende. Av lagen framgår vidare att en arbetsgivare skall besluta att en arbetstagare som har en bisyssla som inte är förenlig med lagen skall upphöra med bisysslan.

Med utgångspunkt i ovan och andra regelverk och riktlinjer kring bisysslor bör lämpligheten i HN:s bisyssla i Alnitec AB bedömas bl.a. med hänsyn till:

- Ovan nämnda potentiella skatterisk och eventuell skada detta kan medföra för NVK,
- Ovan nämnda eventuella avvikelser från gällande upphandlingsregler och eventuell konsekvenser det kan medföra för NVK och Fagersta kommun,
- Risker för opartiskhet i utövandet av rollen som förbundschef till följd av konsultverksamheten och potentiella intressekonflikter som kan finnas med kunder som också har relationer till NVK,
- Den generella risken för att förtroendet för NVKs verksamhet rubbas av ovan omständigheter och andra aspekter i upplägget med konsultverksamheten såsom prissättningen av timmar och andra eventuella bakomliggande skäl till uppägget,
- Den jävssituation eller intressekonflikt som kan uppstå om medarbetare underställda och i beroende ställning till förbundschefen medverkar i attesteringen av fakturor utställda av Alnitec AB.

Verifiering av arbetad tid

HN har fått ersättning för ett stort antal timmar utöver den ordinarie anställningstiden. Det totala antalet ersatta timmar, inklusive ordinarie arbetstid, har vissa månader uppgått till över 300 timmar vilket nästan motsvarar två heltidstjänster. Ersatt tid och faktiskt arbetad tid behöver dock inte sammanfalla då ersättning kan betalas ut för övertid som ackumulerats under en längre period.

Givet omfattningen av ersatta timmar och att det i intervjuerna inte tydligt framkommit hur förbundschefens faktiskt arbetade tid följts upp bör en fördjupad analys av arbetad tid övervägas. Detta i syfte att, med hjälp av tillgängliga informationskällor, söka verifiera att den rapporterade tiden motsvarar verkligt arbetad tid. En sådan genomgång kan också avse de semesterersättningar som har betalats ut åren 2010-2014.

26 mars 2015

Sammanfattande observationer och rekommendationer 4(5)

Klargörande av innebörden av ingångna pensionsavtal

Det ursprungliga visstidspensionsavtalet som tecknades år 1995 och de efterföljande ändringarna och tilläggen utgör enligt uppgift grunden för de pensionsutbetalningar som gjorts till HN sedan oktober 2010 parallellt med övriga ersättningar.

Tolkningen av pensionsavtalet, primärt med avseende på hur länge betalningarna skall ske och på vilket sätt ytterligare pensionsutbetalningar tillkommer då HN går i slutlig pension från arbete som förbundsordförande, är inte samstämmig i de intervjuer vi genomfört. Pensionsavtalet har också lyfts fram som en bidragande orsak till varför ovan nämnda konsultavtal tecknades.

Utformningen av pensionsavtalen, och de tillägg som gjorts, är svåröverskådlig. Svårigheten att förstå pensionsavtalet förstärks också av att förbundschefen sade upp sig från sin tjänst i juni 2010 (med eventuell verkan från den 1 oktober) och då utlöste det då gällande pensionsavtalet, för att sedan återgå i samma tjänst den 1 oktober samtidigt som pensionsavtalet, den 30 september, omförhandlades till att bli mer fördelaktigt på så sätt att samordning med lön som förbundschef togs bort.

Vår rekommendation är att en utredning genomförs kring pensionsavtalets verkliga innebörd i syfte att fastställa huruvida avtalet följer de regelverk som finns. En sådan utredning bör genomföras av adekvat expertis och kan möjligen också ge klarhet i rimligheten i påståendet att pensionsavtalet, som det beskrivits, kan vara en orsak till ovan beskrivna upplägg med konsultavtalen.

Sammanfattande observationer och rekommendationer 5(5)

Tabell 1 nedan sammanställer de identifierade utbetalningar som har gjorts till HN samt det totala antalet ersatta timmar.

Utbetalningarna är de som gjorts till HN som anställd vid NVK och till HNs konsultbolag Alnitec AB. Månadslön, timlön, semesterersättning samt kostnadsersättning baseras på utdrag av löneutbetalningar ur lönesystemet. Den totala faktureringen baseras på de fakturor som vi identifierat.

Antal ersatta timmar är det totala antal timmar som HN har fått ersättning för under respektive år och är således en sammanslagning av de timmar som ligger till grund för månadslön, timlön och faktureringen. Timmar avseende månadslönen baseras på vilken anställningsgrad HN har haft multiplicerat med 165 timmar (antal timmar per månad motsvarande en heltidsanställning).

Sammanställningen av pensionsutbetalningarna är baserad på utdrag från pensionsbolagen KPA respektive SPP som personal på Fagersta kommuns ekonomiadministration försett oss med.

Se vidare avsnitt 3 för detaljer kring respektive ersättningsform och ersatta timmar.

Tabell 1 - Sammanställningar av utbetalning (SEK) och ersatta timmar

År	Fakturerat Fagersta kommun, inkl moms	Fakturerat NVK, inkl moms	Månadslön, exkl soc avgifter	Timlön, exkl soc avgifter	Semesterersättning, exkl soc avgifter	Kostnadsersättning	Antal ersatta timmar	Pensionsutbetalningar	Totalt
2010		263 040	803 370	302 766	285 144	8 845	2 654	201 150	1 864 315
2011	337 020	93 503	676 998	335 973	4 903	11 041	2 415	842 880	2 302 318
2012	356 915	356 915	833 147	214 633	3 517	19 350	2 551	866 520	2 650 997
2013		354 901	969 542	510 481	40 409	25 337	3 072	876 396	2 777 066
2014		303 188	1 114 476	173 607	129 167	3 630	2 545	874 464	2 598 532
Total	693 935	1 371 547	4 397 533	1 537 460	463 139	68 203	13 237	3 661 410	12 193 227

Avsnitt 3

Genomgång av identifierade utbetalningar

NVK – Organisation och historik

Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund

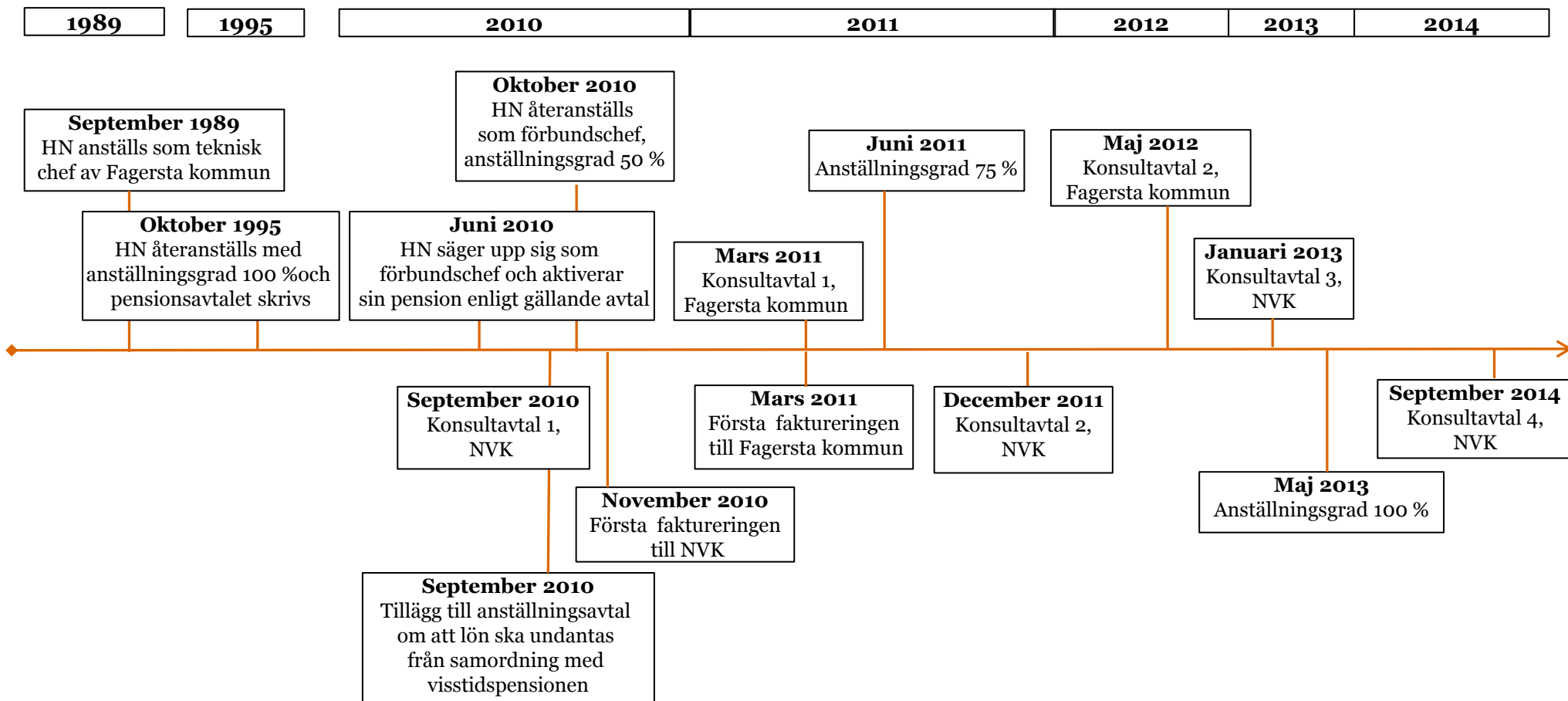
NVK, Norra Västmanlands Kommunalteknikförbund, bildades 1 januari 2004 genom en sammanslagning av kommunaltekniken i Fagersta kommun och Norbergs kommun för att effektivisera driften av fastigheter, bostäder, gator och vägar, renhållning, vatten och avlopp, parker, skogar, fritidsanläggningar, IT och lokalvård. NVK finansieras genom avgifter från Kommunerna vilka baseras på vardera kommuns storlek.

NVK leds av en direktion som består av folkvalda ledamöter från Fagersta och Norberg med en ordförande och en vice ordförande. Är ordförande från Fagersta är vice ordförande från Norberg och detta roteras efter varje kommunval.

HN blev anställd som förbundschef för NVK i och med dess bildande då hans anställning i Fagersta kommun överfördes till NVK.

En översikt av väsentliga händelser ges på nästkommande sida som förklaras på följande sidor.

Översikt händelseförloppet

Avsnitt 3.1

Månadslön och timersättning

Månadslön och timersättning 1 (2)

HN fick sin första anställning hos Fagersta kommun i juli 1974. I september 1989 fick HN en visstidsanställning om sex år som teknisk chef vid gatu- och fastighetskontoret. När detta avtal gick ut efter sex år hade HN, enligt egen utsago, rätt till visstidspension fram till ålderspensionen. Detta ledde till anställningsavtalet som skrevs i oktober 1995 med villkor kring visstidspension och ålderspension. Detta avtalades enligt HN för att HN skulle ha ett incitament att fortsätta arbeta för Fagersta kommun. Avtalet omfattade även att vara VD för Fagerstahem AB.

När NVK bildades i januari 2004 fördes HNs anställning över från Fagersta kommun till NVK och HN blev nu förbundschef.

Vid 58 års ålder, i juni 2010, valde HN att säga upp sig från sin anställning och aktivera sin pension enligt gällande avtal. NVK ansåg sig dock i fortsatt behov av HNs kompetens varför de valde att strax efter uppsägningen återanställa HN. HN hade dock startat ett konsultbolag, Alnitec AB, vilket han ville utveckla och ville därför endast ha en tjänst på 50 %. Ville NVK nyttja mer av hans tid skulle det ske via Alnitec AB och då som konsult. Detta ledde till att HN återanställdes på en anställningsgrad om 50 % samt att NVK signerade ett konsultavtal med Alnitec AB.

Förutom månadslön och konsultarvode har HN även haft rätt till att ta ut sin övertid (den tid som överstiger tiden som gäller för han tjänstegrad) i ersättning. Detta har skett via tjänstgöringsrapporter vilka har lämnats in till löneavdelningen för justering av flexitidsaldo. Dessa blanketter redovisar endast det antal timmar HN önskar ta ut i ersättning och är signerade av före detta förbundsordförande fram till och med 2010, Arne Pettersson ("AP") och SB. Ersättningen har tagits ut timme för timme med en timtariff om 1/165 av månadslönen för en heltidstjänst. I Tabell 2 finns en sammanställning av HNs ersättning i månadslön och timersättning.

Om inte flextiden tas ut i lön kan den tas ut i tid. I normalfallet får anställda inte flytta över all tid från ett år till ett annat utan regeln är att max 40 timmar får tas med vid årsskifte, resten förloras. Det finns dock en möjlighet att genom ett muntligt godkännande av överordnad få ta med sig fler timmar över ett årsskifte om man har haft onormal arbetsbelastning utan möjlighet att ta ut sin flexitid. Detta muntliga godkännande har HN enligt SB fått av SB varför hans saldo inte har justerats ner efter årsskifte. Hur regleringen av saldotid efter godkännande har skett rent praktiskt har SB ingen vetskap om.

HN anställdes som tidigare nämnts på 50 % men under åren har detta utvecklats till en tjänst på först 75 % i juni 2011 för att sedan bli på heltid i maj 2013 (se Tabell 3). SB har förklarat HNs heltidstjänst med att det skulle leda till lägre antal konsulttimmar. Det stämmer att antalet konsulttimmar minskade initialt i och med att HN gick upp till heltid. Efterhand har dock konsulttimmarna återigen ökat vilket SB menar beror på de omständigheter som har rått (han exemplifierar med branden i Västmanland augusti 2014) vilka har krävt betydligt mer av HNs tid.

Månadslön och timersättning 2 (2)

Tabell 2 - Löneutbetalningar, SEK

År	Månadslön, exkl soc avgifter	Timersättning, exkl soc avgifter	Timmar	Semesterersättning, exkl soc avgifter	Kostnadsutlägg	Attest
2010	803 370	302 766	665	285 144	8 845	AP*
2011	676 998	335 973	717	4 903	11 041	SB
2012	833 147	214 633	420	3 517	19 350	SB
2013	969 542	510 481	945	40 409	25 337	SB
2014	1 114 476	173 607	320	129 167	3 630	SB
	4 397 533	1 537 460	3 067	463 139	68 203	

*För oktober 2010 attesterade AH

Tabell 3 - Ändringar av lön (SEK, exkl soc avgifter) och anställningsgrad

Datum	Månadslön motsvarande heltidslön	Månadslön	Anställnings- grad
2010-01-01	74 500	74 500	100%
2010-04-01	77 316	77 316	100%
2010-10-01	77 316	38 658	50%
2011-04-01	83 115	41 558	50%
2011-06-01	83 115	62 336	75%
2012-04-01	86 489	64 867	75%
2013-04-01	89 516	67 137	75%
2013-05-01	89 516	89 516	100%
2014-04-01	93 992	93 992	100%
2014-12-31	93 992	93 992	100%

Avsnitt 3.2

Konsultavtal mellan Alnitech AB och NVK

Konsultavtal mellan Alnitec AB och NVK 1 (2)

Konsultavtalen

Alnitec AB grundades i juli 2010 av HN i samband med att han sade upp sig från sin tjänst på NVK i juni 2010. HN hade, enligt egen utsago, utvecklat en god kunskap inom effektivisering av organisationer och då främst inom kommunalteknik och fastighetsförvaltning. Tanken var att HN skulle satsa på att utveckla sitt företag. Han tog dock även som beskrivits ovan en 50 % anställning på NVK för tryggheten det gav.

I samband med att HN återanställdes på NVK 1 oktober 2010 signerade NVK även ett konsultavtal med Alnitec AB om att NVK kunde nyttja HN som konsult för upp till 287 000 kr under kontraktstiden. Beloppet är satt så att det ligger under gränsen för upphandling. Enligt HN var avtalet ett krav från hans sida för att han skulle acceptera en tjänst hos NVK. Avtalet signerades av dåvarande ordförande AP och viceordförande för NVK Lizzy Lagmyr ("LL") samt HN.

Värt att notera är att timtariffen i konsultavtalet ligger cirka 30-40 % högre än tidigare nämnda timersättningen (inklusive sociala avgifter).

Det första avtalet följdes av tre liknande avtal varav det senaste fortfarande gäller. Dessa avtal signerade av dåvarande förbundsordförande, SB och viceordförande GP samt HN.

En sammanställning av avtalen finns på nästkommande sida i Tabell 4.

Värt att notera är att det senaste avtalet som tecknades mellan NVK och Alnitec AB i oktober 2014 avser en löptid som är dubbelt så lång som någon av de tidigare avtalen.

Fakturering och attest

Den första fakturan från Alnitec AB till NVK ställdes ut till NVK 3 november 2010 (se Tabell 5 på nästkommande sida).

Det har alltid krävts attestering av förbundsordförande för fakturorna från Alnitec AB då ordinarie beslutsattestant, AH, är underställd HN. Förbundsordförande har dock inte access till fakturasystemet. För de första fyra fakturorna löstes detta genom att fakturorna hanterades manuellt utanför fakturasystemet vilket gjorde att dåvarande förbundsordförande AP kunde attestera fakturorna med en signatur direkt på den fysiska fakturan. När SB tillträdde som ny förbundsordförande ville han dock att fakturorna skulle scannas in och finnas tillgängliga i fakturasystemet. När fakturorna anlände attesterades fakturorna manuellt av SB för att sedan scannas in i fakturasystemet. Slutligen attesterades fakturan av AH i fakturasystemet.

Vi har under samtliga våra intervjuer fått beskrivet att det arbete som har fakturerats avser samma arbetsuppgifter som utförs av HN som förbundschef. Det går således inte att särskilja när HN har arbetat som förbundschef och när han har jobbat som konsult.

Underlaget till fakturorna har bestått av tidrapporter, vilka är en sammanställning av en anställds totala arbetade tid. Denna tid registreras i NVKs flextidssystem i och med att varje anställd stämplat in vid arbetsdagens början och ut när den avslutas. På dessa tidrapporter summeras den sammanlagda tid som arbetats samt den flexid som upparbetats. Det är av denna tid som HN har tagit för att fakturera NVK (detsamma gäller Fagersta kommun). På tidrapporten har HN antecknat hur många timmar som skall faktureras NVK respektive Fagersta kommun. Dessa timmar lämnas sedan in i en blankett till löneadministrationen för justering av flextiden.

Det finns dock ingen specifikation på vad arbetet som faktureras består i.

Sammanställning av Alnitec ABs fakturor till NVK

Tabell 4 - Konsultavtal Alnitec

Datum	Motpart	Omfattning (SEK, exkl moms)	Löptid	Signerat
2010-09-30	NVK	287 000	1 okt 2010 till 30 sept 2011	AP, LL
2011-12-28	NVK	287 000	1 jan 2012 till 30 sept 2012	SB, GP
2013-01-02	NVK	285 000	1 jan 2013 till 30 jun 2013	SB, GP
2014-09-15	NVK	505 800	1 okt 2014 till 30 jun 2016	SB, GP

Tabell 5 - Fakturering till NVK

Datum	Fakturerat (SEK inkl moms)	Timmar	å-pris exkl moms	Slutattest
2010-11-02	86 310	84	822	AP
2010-12-01	90 420	88	822	AP
2011-01-03	86 310	84	822	AP
2011-03-03	93 503	91	822	SB
2012-02-19	121 550	110	884	AH*
2012-03-04	104 975	95	884	AH*
2012-04-03	121 550	110	884	AH*
2012-05-13	8 840	8	884	AH*
2013-02-05	108 063	95	910	AH*
2013-03-03	102 375	90	910	AH*
2013-04-03	108 063	95	910	AH*
2013-05-02	36 400	32	910	AH*
2014-11-03	185 625	150	990	AH*
2014-11-23	117 563	95	990	AH*
	1 371 547	1 227		

*AH slutattestant i NVKs fakturasystem men även fysisk attest av SB på faktura

Avsnitt 3.3

Konsultavtal mellan Alnitec AB och Fagersta kommun

Konsultavtal mellan Alnitec AB och Fagersta kommun 1 (2)

Avtalet med Fagersta kommun

Även Fagersta kommun har tecknat konsultavtal med Alnitec AB. Det första avtalet tecknades 18 mars 2011 och signerades av dåvarande ordförande för kommunstyrelsen SH och Fagersta kommuns kanslichef, AK samt HN (se Tabell 6 på nästkommande sida).

I samband med att Fagersta kommun skrev avtalet med Alnitec AB blev även Norbergs kommun tillfrågade om att skriva ett avtal. De valde dock att tacka nej till detta.

I maj 2012 valde Fagersta kommun att återigen skriva ett avtal med Alnitec AB. Sedan dess har inga fler avtal tecknats vilket enligt SH beror på att man inte har haft samma behov av HNs tjänster.

AK har uttryckt att han har varit tveksamt inställd till avtalen när SH har presenterat dem för honom och valde att rådfråga Fagersta kommuns upphandlingsansvarig, ME. Även han tvekade vilket gjorde att AK ville ha ett politiskt beslut på att avtalen skulle skrivas. Ett enigt beslut togs enligt uppgift i arbetsutskottet och i och med detta kände AK att han med ett politiskt beslut bakom sig kunde skriva på avtalen. Han har uppfattat att anledningen till avtalet har varit att man har varit så pass nöjd med HNs arbetsinsats och velat använda sig av honom mer än vad hans anställning medger. Denna bild bekräftas i samtliga intervjuer.

Fakturerering och attest

Den första fakturan från Alnitec AB ställdes ut till Fagersta kommun den tredje mars 2011 cirka två veckor innan det första avtalet slöts. Denna faktura gällde tid upparbetad i januari, det vill säga långt före det att avtalet tecknades.

Samtliga fakturor har attesterats av AK trots att det inte någonstans specificeras vad för jobb som har utförts. AK menar att han inte har någon anledning att ifrågasätta fakturorna då det finns ett politiskt beslut att Alnitec AB ska kunna fakturera Fagersta kommun.

För en sammanställning av samtliga fakturor se Tabell 7 på nästkommande sida.

Avtal mellan Alnitec AB och Fagersta kommun 2 (2)

Tabell 6 - Konsultavtal Alnitec

Datum	Motpart	Omfattning (SEK, exkl moms)	Löptid	Signerat
2011-03-18	Fagersta kommun	287 000	1 jan 2011 till 31 dec 2011	SH, AK
2012-05-31	Fagersta kommun	287 000	1 apr 2012 til 31 dec 2012	SH, AK

Tabell 7 - Fakturering till Fagersta kommun

Datum	Fakturerat (SEK inkl moms)	Timmar	à-pris exkl moms	Slutattest
2011-03-03	76 035	74	822	AK
2011-03-03	174 675	170	822	AK
2011-04-05	86 310	84	822	AK
2012-06-06	77 350	70	884	AK
2012-06-06	82 875	75	884	AK
2012-07-06	77 350	70	884	AK
2012-08-05	55 250	50	884	AK
2012-09-06	64 090	58	884	AK
	693 935	651		

Avsnitt 3.4

Sammanställning ersatta timmar

Sammanställning ersatta timmar

I Tabell 8 har vi sammanställt alla de timmar för vilka HN har fått ersättning. I den första kolumnen ser vi de antal timmar som motsvarar den anställningsgrad som HN är anställd. Detta baseras på en heltidsanställning om 165 timmar i månaden.

Anställning timlön är de timmar som HN har ersatts för som överstiger det antal timmar som han är anställd på. Dessa timmar ersätts med 1/165 av HNs månadslön och har räknats av från HNs flextidsaldo.

Konsult NVK och Konsult Fagersta kommun gäller de timmar för vilka Alnitec AB har fakturerat respektive part. Även dessa är avräknade från HNs flextidsaldo. I tabellen kan man se markeringar för vilken tid som respektive avtal löper.

Det framgår i denna tabell hur de olika ersättningsformerna avlöser varandra. HN börjar i oktober 2010 direkt i anslutning till att avtalet börjar gälla att fakturera NVK för sina övertidstimmar och fakturerar upp till det belopp som avtalet tillåter. Efter detta går HN över till att fakturera Fagersta kommun och även där fakturerar han upp till det belopp som avtalet tillåter. Efter detta övergår HN till att ta ut sin övertid i form av timersättning. På detta vis rullar det på mellan de tre olika ersättningsformerna.

Den maximala ersättningen för tid utgår i januari 2012 då HN får ersättning för 329 timmar, att jämföra med en vanlig heltidsanställning som motsvarar 165 timmar. Av dessa 329 timmar härrör 124 timmar från månadslönen, 95 timmar från timersättning och 110 timmar från fakturering från Alnitec AB till NVK.

Sammanställning ersatta timmar

Tabell 8 - Sammanställning timmar*

Månad	Anställning (månadslön)**	Anställning (timlön)	Konsult		Totalt	Månad	Anställning (månadslön)**	Anställning (timlön)	Konsult		Totalt
			Konsult NVK	Fagersta kommun					Konsult NVK	Fagersta kommun	
jan-10	165	81			246	jul-12	124			50	174
feb-10	165	92			257	aug-12	124			58	182
mar-10	165	77			242	sep-12	124	120			244
apr-10	165	70			235	okt-12	124	55			179
maj-10	165	45			210	nov-12	124	55			179
jun-10	165	67			232	dec-12	124	95			219
jul-10	165	67			232	jan-13	124	90	95		309
aug-10	165	19			184	feb-13	124	30	90		244
sep-10	165	37			202	mar-13	124		95		219
okt-10	83	110	84		277	apr-13	124		32		156
nov-10	83		88		171	maj-13	165	80			245
dec-10	83		84		167	jun-13	165	80			245
jan-11	83		91	74	248	jul-13	165	70			235
feb-11	83			170	253	aug-13	165	30			195
mar-11	83			84	167	sep-13	165	95			260
apr-11	83	76			159	okt-13	165	150			315
maj-11	83	86			169	nov-13	165	150			315
jun-11	124	90			214	dec-13	165	170			335
jul-11	124	50			174	jan-14	165	60			225
aug-11	124	60			184	feb-14	165	50			215
sep-11	124	80			204	mar-14	165	70			235
okt-11	124	90			214	apr-14	165	60			225
nov-11	124	90			214	maj-14	165	80			245
dec-11	124	95			219	jun-14	165				165
jan-12	124	95	110		329	jul-14	165				165
feb-12	124		95		219	aug-14	165				165
mar-12	124	95	110		329	sep-14	165				165
apr-12	124	-95	8	70	107	okt-14	165		150		315
maj-12	124			75	199	nov-14	165		95		260
jun-12	124			70	194	dec-14	165				165

* Registerade antal ersatta timmar per månad kan skilja sig från antalet arbetade timmar då ersättning kan avse timmar upparbetade under tidigare perioder

** Baserat på 165 timmars arbetstid per månad för en heltidsanställning.

PwC = Löptid respektive konsultavtal.

Avsnitt 3.5

Pension

Pension

HN fick sin första anställning hos Fagersta kommun i september 1989 – en visstidsanställning om sex år som teknisk chef vid gatu- och fastighetskontoret. Enligt HN hade han rätt till visstidspension fram till ålderspensionen.

År 1995 skrev HN på ett avtal med Fagersta kommun om en tillsvidareanställning som teknisk chef med villkor kring visstidspension och ålderspension. Ytterligare tillägg gjordes år 2000. När HN sade upp sig från sin tjänst som förbundschef i juni 2010 aktiverade han denna pension. Han valde dock att återgå till sin tjänst i oktober 2010 men då på en anställningsgrad om 50 %.

I september 2010, strax innan HN återanställdes av NVK, gjordes ett tillägg till det ursprungliga avtalet från 1995. Detta tillägg gäller att förvärvsinkomst genom anställning hos NVK, Fagersta kommun eller Norbergs kommun undantas från samordning med visstidspensionen.

Pensionen har sedan oktober 2010 betalats ut månadsvis och har således betalats ut när HN samtidigt har fått månadslön, timersättning för övertid samt konsultarvode. Se Tabell 9 för sammanställning av pensionsutbetalningarna.

Under vår intervju med HN har det framkommit att avtalet från 1989, som gav HN rätt till visstidspension fram till ålderspension, spelade stor roll i hur avtalet från 1995 utformades. För att HN skulle ha ett incitament att fortsätta jobba istället för att aktivera sin visstidspension konstruerades avtalet på det vis som är beskrivet ovan.

Det har även under våra intervjuer framkommit att det råder en viss tveksamhet vad pensionsavtalet från 1995 egentligen innebär. SB menar att Fagersta kommun har sparat pengar på att behålla HN då han om han avslutat sin anställning inte bara skulle få ut den pension han har nu utan även en extra pension på 90 % av lönen.

HN har dock inte tolkat avtalet på samma sätt utan har förstått det som att hans pension är oberoende av huruvida han jobbar eller inte och att det inte skulle betalas ut en dubbelpension om han slutar.

Tabell 9 - Pensionsutbetalningar, SEK

År	Månads- utbetalning	Period	Totalt
2010	67 050	okt-dec	201 150
2011	70 240	jan-dec	842 880
2012	72 210	jan-dec	866 520
2013	73 033	jan-dec	876 396
2014	72 872	jan-dec	874 464
Totalt			3 661 410